

La resposta solidària després de la DANA de València

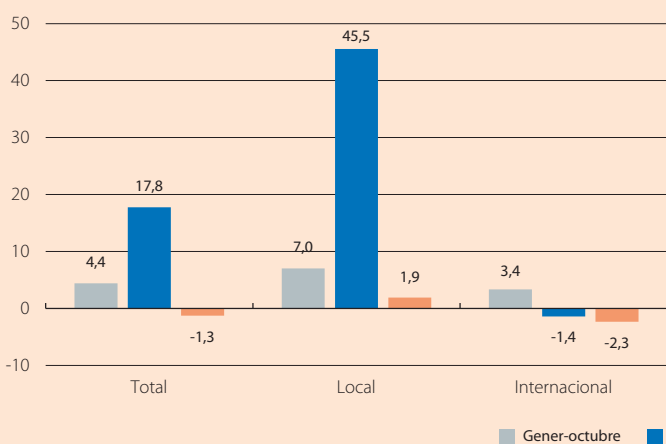
El 29 d'octubre del 2024, la Comunitat Valenciana va patir una de les pitjors catàstrofes naturals de la seva història. Una depressió aïllada en nivells alts, les sigles de la qual tristament ja formen part del vocabulari de tothom, va provocar pluges torrencials, desbordaments i greus inundacions, destruint al seu pas habitatges, negocis, i cobrant-se la vida de més de 200 persones. Milers de servidors públics es van mobilitzar per ajudar davant la catàstrofe, unint-se a l'extraordinària resposta ciutadana i associativa.¹ Sens dubte, tots tenim gravades les imatges d'homes i dones travessant el Túria, buidant l'aigua de les cases, batallant amb el fang a cop de pala i raspall, i avituallant els voluntaris amb aigua i aliments.

Des del primer moment, a CaixaBank Research vam poder analitzar l'impacte de la DANA des del punt de vista econòmic. A partir del seguiment del consum en la zona més afectada per les inundacions, vam seguir la recuperació i vam constatar la seva desigualtat; avui encara queden zones i comerços que no han tornat plenament a la normalitat.² Amb el pas del temps, hem estat capaços de comprendre també la reacció solidària dels ciutadans a una emergència d'aquesta magnitud, a partir de les seves aportacions monetàries. En particular, hem estudiat, en col·laboració amb la Universitat Pompeu Fabra, el canvi en el volum agregat i en el nombre de donatius que es van realitzar després de la DANA a través de l'operativa bancària de CaixaBank, de manera degudament anonimitzada.³ Per a això, en aquesta anàlisi separarem la variació en la recaptació cap a les ONG l'activitat de les quals se centra en el territori espanyol, i que podien mobilitzar recursos *in situ* de manera més expeditiva (generalment, les organitzacions de més envergadura i més conegudes per part del públic, així com les que van tenir més capacitat d'engegar ràpidament campanyes de captació de donatius),⁴ d'aquelles l'activitat de les quals es focalitza principalment fora d'Espanya.⁵ Així mateix, comparem la reacció solidària dels donants en funció de la distància del seu lloc de residència respecte a l'epicentre de les inundacions. Aquesta primera anàlisi descriptiva és complementària a una altra anàlisi acadèmica en curs, més focalitzada en com el diferent grau d'altruisme de les persones impacta en la reacció solidària després d'un desastre natural, i que publicarem pròximament.⁶

La primera conclusió de l'estudi és que els espanyols van reaccionar de manera molt solidària a la catàstrofe: la recaptació de les entitats benèfiques va augmentar en un 18% interanual al novembre, comparat amb el 4,4% registrat en els mesos anteriors. En particular, les ONG que operen al territori espanyol van registrar un augment del 45% al novembre. Es tracta d'una xifra molt superior al +7% interanual que van percebre de gener a octubre, i destaca encara més davant de la caiguda que van registrar els donatius a ONG que treballen en l'àmbit internacional (un -1,4% interanual al novembre vs. un +3,4% de gener a octubre). Un fenomen similar, encara que

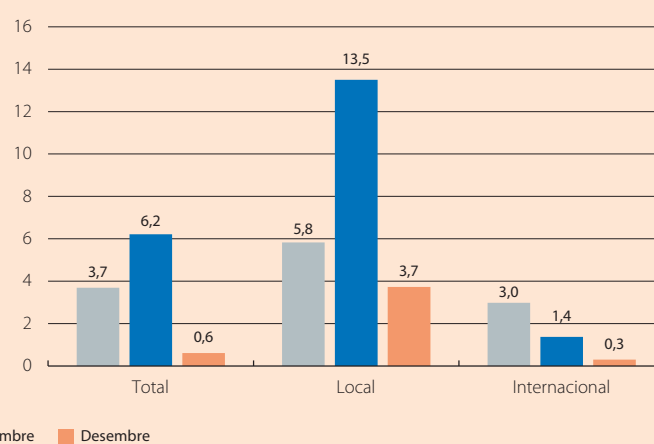
Recaptació agregada a entitats benèfiques el 2024, per període i localització de l'activitat

Variació interanual (%)

Nombre de donatius a entitats benèfiques el 2024, per període i localització de l'activitat

Variació interanual (%)

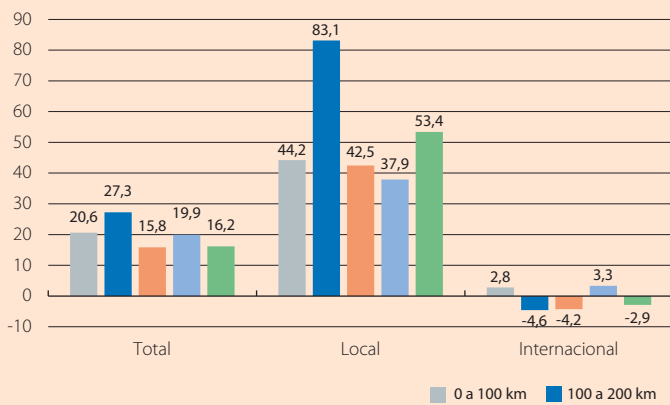
Font: CaixaBank Research, a partir de dades de transaccions financeres de donatius anonimitzats.

1. Vegeu, per exemple, la resposta del sector associatiu davant la DANA: «[El paper de les fundacions davant la DANA: solidaritat, reconstrucció i futur](#)», Associació Espanyola de Fundacions (AEF).
2. Vegeu els Focus «[Impacte econòmic de les inundacions a la província de València](#)» en l'IM12/2024, «[Situació econòmica a la província de València sis mesos després de la DANA](#)» en l'IM06/2025 i «[Situació econòmica a la província de València un any després de la DANA](#)» en l'IM11/2025.
3. Vegeu l'article «[Els donatius a Espanya: com i a quines causes donen els espanyols](#)», en aquest mateix Dossier, per a més detall sobre les característiques de les dades.
4. Cal esmentar entre elles la campanya duta a terme pels equips d'Acció Social de CaixaBank adreçada a clients i empleats de l'entitat.
5. Les dades no permeten analitzar els donatius dirigits estrictament a la catàstrofe de la DANA, sinó només diferenciar entre entitats amb una activitat predominantment local o internacional.
6. Presentarem l'article «[Universalist preferences and natural disasters: a view from bank accounts](#)» en la conferència de l'American Economic Association que se celebrarà a Philadelphia el gener del 2026.

menys acusat, s'observa a l'hora d'analitzar el nombre de donatius. Aquest augment, concentrat en ONG locals, és el mateix que trobem utilitzant tècniques estadístiques més sofisticades que permeten identificar l'excepcionalitat de l'onada de solidaritat que va sorgir arran de la DANA. Concretament, estimem una regressió de diferències-en-diferències del donatiu mitjà a escala de districte censal i hi incloem com a variables de control les variables sociodemogràfiques (edat, ingressos, etc.), la distància a l'epicentre de la DANA i el fet de trobar-se en una àrea amb risc elevat d'inundació.

Recaptació agregada a entitats benèfiques el novembre del 2024, en funció de la distància de l'epicentre de la DANA

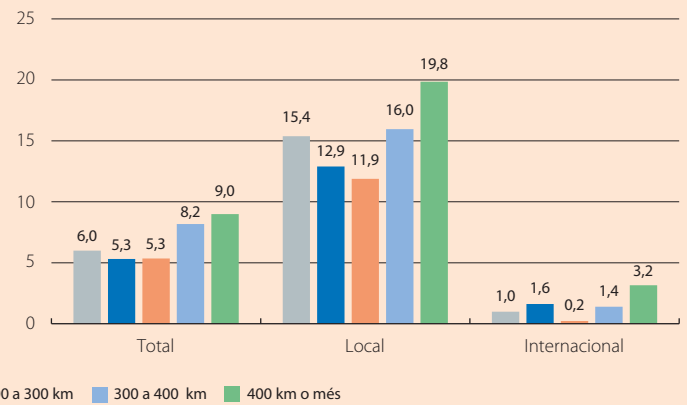
Variació interanual (%)

Font: CaixaBank Research, a partir de dades de transaccions financeres de donatius anonimitzats.

Nombre de donatius a entitats benèfiques el novembre del 2024, en funció de la distància de l'epicentre de la DANA

Variació interanual (%)

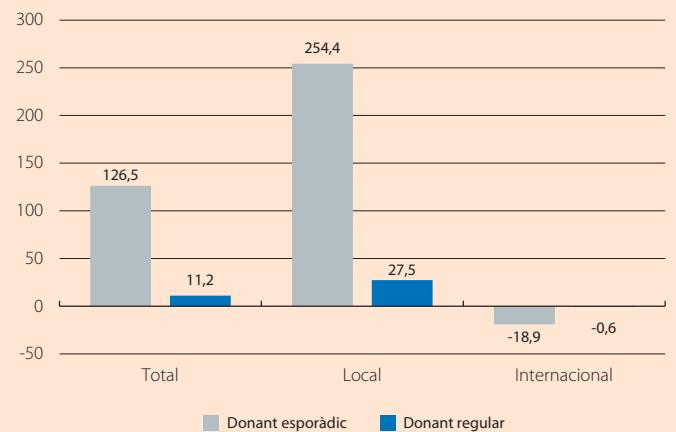

El pic de solidaritat observat al novembre, però, sembla diluir-se amb rapidesa. Al desembre, la recaptació de donatius per a causes locals va augmentar fins i tot menys que en el període de gener a octubre, cosa que indica que l'increment de la recaptació que normalment observem l'últim mes de l'any possiblement es va anticipar al novembre per donar suport als damnificats per la DANA. Aquest fenomen (el fort augment dels donatius en les poques setmanes posteriors a la catàstrofe i el descens ràpid posterior) suggereix que la resposta solidària davant d'una emergència és intensa però breu.

D'altra banda, la proximitat geogràfica a un desastre també influeix en gran manera en la reacció solidària. Les persones la residència de les quals es trobava a una distància menor de les àrees inundades van incrementar més les seves aportacions que aquelles que residien més lluny (excloses les àrees molt properes, segurament elles mateixes afectades per la catàstrofe, encara que en un grau més baix). Els residents en zones situades entre 100 i 200 quilòmetres de la zona zero, majoritàriament dins de la Comunitat Valenciana, van aportar un 83% més a causes locals que al novembre de l'any anterior, i van reduir en un 4,6% interanual els seus donatius a ONG que operen majoritàriament a l'estranger. L'augment va ser significatiu, però menor, en les àrees a més de 300 quilòmetres de distància, amb increments al voltant del 40% i el 50%. Aquest resultat mostra com l'altruisme o l'empatia de les persones pot resultar més gran cap a les comunitats més properes al desastre, un fenomen conegut en la literatura econòmica com a «particularisme» o «moral comunal».

Recaptació el novembre del 2024, per freqüència del donant

Variació interanual (%)

Font: CaixaBank Research, a partir de dades de transaccions financeres de donatius anonimitzats.

Finalment, els donants esporàdics van ser els que més van reaccionar a la catàstrofe de la DANA, amb un augment de donatius a causes locals superior al 250% el novembre del 2024. Els donants regulars (aquells que donen tres o més vegades a l'any) també van incrementar les seves aportacions, encara que en un grau més baix (+27%). La raó més probable és que, com vam explicar en l'article anterior, les seves contribucions ja eren més elevades, de manera que representaven el 55% de l'increment de la recaptació a causes locals (en comparació amb el 45% dels donants esporàdics).

Oriol Aspachs, José G. Montalvo, Alberto Graziano, Marta Reynal i Josep Mestres